

ligt, uden Tryk eller Trusel, at de have undladt at stemme. Det Fleste have slet ikke talt med Godsforvalter Citrup derom; et Par have gjort det, og til et Par har denne sagt, at han — eller Cieren — helst saae, at de bleve hjemme, men uden at beri laa nogenformhelt Trusel." Svad bliver der tilbage overfor denne Forklaring af de Paagjældende selv? Der bliver tilbage Hr. Taubers Hjemmelsmand, som er Gaardmand Niels Nielsen. Svad har han da forklaret? Han har forklaret, at han kjendte ikke noget eneste Tilfælde af Evang mod Espe Husmand, og at han har kun til Tauber opgivet, hvem der ikke havde stemt paa ham, men at han har ikke talt Noget om Evang. Det er Hjemmelen paa dette Punkt. Skedestomindre figurerer Espe Gods fremdeles som et Gods, hvor der har fundet Valgtryk Sted. — Jeg gaar nu til Syngbygaard. Svad Syngbygaard angaar, maa det indrømmes, at her er et Tilfælde, hvor der efter den ene Partis Forklaring har fundet Noget Sted, der kan kaldes et Valgtryk; det er nemlig Smed Peter Jakobsen, der har forklaret, at han sidste December blev kaldt til Forvalter Freberichsen og betydet, at Godseieren vilde, at han skulde stemme paa Dahl, de vilde ingen Benstrehusmand have. Forfaavidt det nu i Klagen hedder, at han ogsaa har været truet med at blive optagt eller miste Jord af sit Hus, har Smeden erklæret, at derom har Freberichsen ikke talt. Den Trusel, som efter hans første Forklaring skulde være rettet imod ham, var, at man vilde ingen Benstrehusmand have. Den paagjældende Forvalter siger imidlertid, at han ingen Trusel har bragt, og at han til sin Anmodning til Husmandene udtrykkelig har tilføjet: „Ovis det passede dem". Han siger yderligere, at Husmandene havde altid stemt med Spire, men han var bange for, at en Del af dem vilde blive hjemme paa Grund af Gaardmændenes Tryk. Man ser altsaa, at der ogsaa har været Tale om Mistanke om Gaardmænds Tryk, og at der altsaa ikke blot er Tale om Forvalteres og Godseieres Tryk. Forvalteren har ikke sagt til Smed Jakobsen, at det var Godseierens Billie, men kun, at det var hans Dnske, at han skulde stemme paa Dahl, og han tror ikke, at han har brugt den Ytring, at de ingen Benstrehusmand vilde have, og han har ikke sagt, at Jakobsen ellers vilde miste Jorden. Da han anmodede Jakobsen om at stemme paa Dahl, yttrede denne: „Ja, den Ejeneste kan jeg gjerne gjøre Dem"; han fik ikke Indtrykket af, at Jakobsen sølte sig tvungen. Ovis man lægger Forvalterens Forklaring til Grund, synes det mig ogsaa at fremgaa deraf, at den paagjældende Mand ialtfald ikke har havt nødig at gjøre, om jeg saa maa sige, stor Bøld paa sin Overbevisning for at stemme paa Dahl, naar han sagde, at han gjerne kunde gjøre ham den Ejeneste. Man er selvsølgelig, naar man skal dømme, ikke beret-

tiget til at gaa ud fra, at den Forklaring er den eneste rigtige, som sigter en Anden for at have gjort Noget, der var uilbørligt, og forkaste den Sigtedes Forklaring, ialtfald er det ikke det Princip, man ellers pleier at følge, hvor man har med Retsspørgsmaals Afgjørelse at bestille. Men, som sagt, her er et Tilfælde hvor man kan indrømme det; thi, som jeg har sagt, den ene Partis Forklaring kan ialtfald afgive nogen Formodning om, at der kan have fundet et Valgtryk Sted, og jeg kan gjøre denne Indrømmelse, fordi det er saa yderst saa Tilfælde — ja det er tre Tilfælde —, hvor der overhovedet kan være Spørgsmaal om Noget, der ligner et Valgtryk, saa jeg har Raad til at være meget generøs med Indrømmelser i den Retning; thi overfor denne Stemmesforskjel af henved 300 ville jo saadanne enkelte Tilfælde være ganske uden Betydning. Det ærede Mindretal anfører dernæst Valdbyygaard, og der udtaler han meget bestemt: Valgtrykket her paa dette Gods i Kredsen er udøvet med megen Løer. Nu er det saa uheldigt, at de Forklaringer, som de paagjældende Personer selv have afgivet, gaa i modsat Retning af, hvad det ærede Mindretal saaledes siger skulde være fremkommet under Forhøret. Under Valdbyygaard har Forhørsdommeren gjort sig den Ueilighed at afhøre samtlige Husmand, ialt 34, som alle ere kaldede til at afgive Forklaring. Det viser sig deraf, at der er 20 af dem, der slet ikke have stemt, dels fordi de ikke vare paa Valglisten, dels fordi de vare syge, dels efter fri Bestemmelse, eller fordi de ingen Mening havde om Spørgsmaalene osv., men Allesammen uden Paavirkning, og de Fleste uden at have talt med Forvalteren desangaaende. Der er derimod Nogle, der have stemt, og af dem have de 10 stemt for Tauber og synes altsaa ikke at have kunnet være undergivne noget overmaade stærkt Valgtryk fra Forvalterens Side i Retning af Dahl. De 5 have stemt uden Paavirkning eller Samtale, til de 5 andre har Forvalteren til dem selv eller til deres Koner sagt, at han mente, at de skulde stemme paa Dahl, men ikke truet dem, hvilket ogsaa fremgaa af, at de have stemt paa Tauber. Kun 4 have stemt paa Dahl, og af dem have to tidligere ogsaa stemt paa Haire; een siger, at han har stemt paa Dahl efter sin Overbevisning, og een, at han havde isinde at gjøre det, uden at han har været Gjenstand for Paavirkning, eller der har været Tale om Frygt. Det er de Paagjældendes egen Forklaring. Hvorledes berer nu det ærede Mindretal sig ad for at bringe disse de Paagjældendes egne Forklaringer i Samklang med det Reserat, han tror sig berettiget til at give af det Resultat, Forhøret har bragt paa dette Punkt? Ja, jeg beder de ærede Medlemmer at læse videre og ogsaa læse Slutningen af, hvad der staar under Nr. 3. Det hedder: „Endel Husmand synes at have valgt den Udvei at foregive Sygdom paa